

Sygn. akt IV P 307/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2013 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie IV Wydział Pracy w składzie:

Przewodniczący SSR Elżbieta Kuryło - Maciejewska

Protokolant Jolanta Zengiel

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 roku w Dzierżoniowie

sprawy z powództwa J. F.

przeciwko (...) S.A. w upadłości układowej w W.

o sprostowanie świadectwa pracy i odszkodowanie za wydanie niewłaściwego świadectwa pracy

I. prostuje świadectwo pracy z dnia 30 listopada 2012r. w ten sposób, iż w punkcie 4 ppkt h, w miejsce zapisu „nie dotyczy” wpisuje: „wykonywał pracę w szczególnych warunkach od dnia 20 października 2008r. do 31 grudnia 2008r.”;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. nie obciąża strony pozwanej opłatą sądową, od uiszczenia której powód był zwolniony;

IV. nie obciąża powoda kosztami postępowania.

Sygn. IV P 307/12

UZASADNIENIE

Powód J. F. w pozwie złożonym w dniu 21 grudnia 2012 roku, wniósł o sprostowanie świadectwa pracy z dnia 30 listopada 2012 roku wydanego mu przez stronę pozwaną (...) w upadłości układowej z siedzibą w W. Zakład – Kopalnia w P., w ten sposób, by w punkcie 4 podpunkt h wpisać, iż w całym okresie zatrudnienia u strony pozwanej wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Nadto, powód wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 12.624,99 zł tytułem odszkodowania za wydanie niewłaściwego świadectwa pracy.

W uzasadnieniu pozwu podał, iż u strony pozwanej pracował od 20 października 2008 roku do 30 listopada 2012 roku jako operator koparki w pełnym wymiarze czasu pracy. Zgodnie z Załącznikiem Nr 1 – Wykazem A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43 z późn. zm.) punkt I ppkt 3 w górnictwie za pracę w szczególnych warunkach należy uznać wydobywanie, obróbkę i przeróbkę surowców skalnych oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu. Zdaniem powoda, z przywołanego przepisu wynika, iż podczas całego zatrudnienia u strony pozwanej pracował w warunkach szczególnych, a strona pozwana nie wykazała tego w doręczonym mu świadectwie pracy. Na charakter wykonywanej przez niego pracy wskazuje wysoki stopień zapylenia na terenie kopalni w P..

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik strony pozwanej wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazano, iż praca świadczona przez powoda w okresie jego zatrudnienia u strony pozwanej nie była pracą w warunkach szczególnych. U strony pozwanej dotychczas żadne stanowisko nie zostało zakwalifikowane jako praca w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. ZUS bardzo uważnie sprawdza każdą osobę, która jest uprawniona do emerytury pomostowej (z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) i to pracodawca ponosi odpowiedzialność, gdy do ewidencji pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach wpisze osobę nieuprawnioną. Pełnomocnik strony pozwanej wskazał również na dwie regulacje obowiązujące w okresie zatrudnienia powoda u strony pozwanej dotyczące omawianej kwestii, a to: rozporządzenie z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w którym nie było wymienionego stanowiska pracy zajmowanego przez powoda u strony pozwanej) oraz ustawa o emeryturach pomostowych, która weszła w życie w dniu 01.01.2009r., a która uzależniała uznanie danego stanowiska pracy za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze od istotnego przekroczenia dopuszczalnych natężeń i stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Na stanowisku pracy powoda nie było żadnych przekroczeń dopuszczalnych natężeń i stężeń tych czynników, co potwierdzają wyniki badań, jakie zostały przeprowadzone na terenie zakładu (...) S.A. Kopalnia (...). Wskazano, iż świadectwo pracy winno stwierdzać stan faktyczny, w związku z czym nie jest możliwe wpisanie w świadectwie pracy powoda, że wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze z uwagi na fakt, że nie był on umieszczony w ewidencji pracowników wykonujących taką pracę. Pracodawcy od 2010 roku mają obowiązek prowadzić taką ewidencję, a jeżeli pracownik uzna, że powinien zostać w niej uwzględniony, zgodnie z art.41 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, powinien złożyć skargę do Państwowej Inspekcji Pracy.

Pełnomocnik strony pozwanej zakwestionował również okoliczność, iż praca w kopalni na terenie P. odbywa się w wysokim stopniu zapylenia. Badania przeprowadzone na terenie kopalni nie wykazały bowiem tej okoliczności.

Nie słuszne – zdaniem pełnomocnika strony pozwanej- jest domaganie się przez powoda odszkodowania za wydanie niewłaściwego świadectwa pracy, albowiem powodowi wydano prawidłowe i zgodne z prawdą świadectwo pracy. Nadto, powód w żaden sposób nie wykazał, ani związku pomiędzy niewpisaniem w świadectwie pracy rzekomego wykonywania pracy przez powoda w warunkach szczególnych, a powstałą szkodą, ani też nie wykazał wysokości szkody. Z ostrożności procesowej zakwestionowano także wysokość dochodzonego przez powoda odszkodowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód J. F. u strony pozwanej pracował od 20 października 2008 roku do 30 listopada 2012 roku jako operator koparki w zakładzie przeróbczym (...) w P. w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony z dnia 20 października 2008 roku.

Zgodnie z zapisami umowy o pracę do obowiązków powoda należało w szczególności:

- wykonywanie prac związanych z urabianiem i ładowaniem urobku na środki transportu,
- lokowanie urobku na zwałowiskach stałych lub tymczasowych.

dowód:

umowa o pracę z dnia 20.10.2008 r. w aktach osobowych powoda.

Przed zatrudnieniem u strony pozwanej- w okresie od 23 stycznia 2003 r. do 17 października 2008 r.- powód pracował również na stanowisku operatora koparki z obowiązkami operatora ładowarki i zestawu krusząco- sortującego w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. W świadectwie pracy z dnia 17 października 2008 roku wystawionym J. F. przez tegoż pracodawcę, wpisano, iż powód w okresie zatrudnienia w tejże kopalni wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze.

dowód:

kserokopia świadectwa pracy z dnia 17 października 2008 roku wystawionego przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.-k.4 akt.

W dniu 30 listopada 2012 roku strona pozwana (...) S.A. w upadłości układowej z siedzibą w W. wystawiła powodowi świadectwo pracy obejmujące okres zatrudnienia od dnia 20 października 2008 roku do 30 listopada 2012 roku na stanowisku operatora koparki na pełny etat. W punkcie 4 podpunkt h świadectwa dotyczącego wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wpisano : „nie dotyczy”.

Świadectwo pracy zostało powodowi doręczone pocztą w dniu 05 grudnia 2012 roku.

dowód:

1. świadectwo pracy powoda z dnia 30.11.2012 r. w aktach osobowych,
2. dowód potwierdzenia odbioru przez powoda świadectwa pracy w dniu 05.12.2012 r. w aktach osobowych.

W dniu 11 grudnia 2012 roku powód złożył pisemny wniosek o sprostowanie świadectwa poprzez wpisanie w punkcie 4 podpunkt h, iż w całym okresie zatrudnienia u strony pozwanej wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

W piśmie z dnia 13 grudnia 2012 roku strona pozwana poinformowała powoda, iż nie uwzględniła jego wniosku o sprostowanie świadectwa pracy. Pismo to doręczono powodowi pocztą, a w aktach osobowych powoda brak jest dowodu doręczenia powodowi tego pisma.

dowód:

1. wniosek powoda z dnia 07.12.2012 r. o sprostowanie świadectwa pracy w aktach osobowych,
2. pismo strony pozwanej z dnia 13.12.2012 r. w aktach osobowych.

Pracownicy (...) w upadłości układowej z siedzibą w W. Zakładu – Kopalni w P. uskarżają się na pracę w bardzo wysokim zapyleniu, którego natężenie uzależnione jest głównie od ilości urządzeń będących w ruchu, warunków pogodowych – w tym siły i kierunku wiatru, stopnia wilgotności oraz rodzaju materiału poddawanego obróbce.

W najmniej sprzyjających warunkach zapylenie na terenie kopalni jest tak ogromne, że pracujący tam operatorzy pojazdów, w tym koparek mają problemy z bezpiecznym poruszaniem się tymi pojazdami ze względu na bardzo ograniczoną widoczność. Znajdujące się na terenie kopalni odpylnie nie spełniają swojej roli, ponieważ jest ich niewystarczająca liczba, a te które są, przeważnie nie są sprawne. Teren kopalni nie jest także regularnie zraszany wodą ze względu na jej brak. Nierzadko niesprawna jest też klimatyzacja w koparkach, co zmusza ich operatorów w porze letniej do pracy przy otwartym oknie w pojeździe, a to umożliwia swobodne przedostawanie się pyłu do kabiny.

Niesprawne też bywają systemy filtrów, mających zapobiegać przenikaniu pyłu do kabiny, albo filtry nie są wymieniane dostatecznie często. Udostępniane pracownikom maski nie spełniają swojej roli ochronnej przy wysokim stopniu zapylenia.

Powód jako operator koparki pracował także w dużym hałasie wytwarzanym przez urządzenia pracujące w kopalni, w tym przez silnik obsługiwanej koparki, bardzo często przy otwartym oknie. Praca w koparce nie mogła być wykonywana w słuchawkach ze względu na konieczność odbierania sygnałów wydawanych przez koparkę oraz odgłosów wydawanych przez skałę (należało słuchać np. czy skała nie obsypuje się).

W razie awarii pojazdu powód podobnie jak inni operatorzy koparek kierowany był do prac porządkowych na terenie zakładu stacjonarnego, gdzie dodatkowo występowały potężne wibracje podczas pracy przenośników i kruszarek.

dowód:

1. zeznania świadka H. L. -k.82;
2. zeznania świadka P. G.-k.82
3. zeznania świadka A. J. -k.438

Zgodnie z załącznikiem 6 do Regulaminu Pracy w Kopalni (...) występują następujące czynniki szkodliwe dla zdrowia, na które narażeni są pracownicy:

- zapylenie pyłem szkodliwym dla zdrowia,
- hałas,
- wibracja.

Czynniki te dotyczą następujących stanowisk pracy występujących u strony pozwanej:

- kierowca samochodu technologicznego,
- operator koparki,
- operator ładowarki,
- operator zestawu krusząco-sortującego.

W regulaminie tym określono również maksymalne krotności wartości (...) (najwyższych dopuszczalnych natężeń) i (...) (najwyższych dopuszczalnych stężeń) na poszczególnych stanowiskach. W przypadku operatora koparki wynoszą one :

- pył całkowity – krotność (...) = 0,395,
- pył respirabilny – krotność (...) = 0,390
- hałas – krotność (...) = 0,059
- wibracja o działaniu ogólnym- krotność (...) = 0,580.

dowód:

kserokopia załącznika nr 6 do Regulaminu Pracy w Kopalni (...) -k.38

Zgodnie z badaniami przeprowadzonymi na terenie Kopalni (...) dotyczącymi środowiska pracy i rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia dla operatora koparki, w okresie zatrudnienia powoda nie odnotowano przekroczenia dozwolonych natężeń i stężeń czynników szkodliwych.

Badania środowiska pracy u strony pozwanej przeprowadzane były głównie na pierwszej zmianie, kiedy to większość maszyn jest wyłączona ze względu na prowadzenie koniecznych prac remontowych. Jednakże osoby wyposażone w aparaty do mierzenia czynników szkodliwych poruszały się także po terenie kopalni podczas pełnej produkcji.

dowód:

1. kserokopia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy u strony pozwanej na stanowisku operatora koparki -k.39 -52,101;
2. kserokopia sprawozdania nr (...) -k.405-436

3. zeznania świadka H. L. -k.82;
4. zeznania świadka A. J. -k.438 ;
5. zeznania świadka P. G. -k.82;
6. kserokopie raportów zmianowych za wrzesień 2012 r., w tym z dnia 28 września 2012 r., za październik 2012 r. -k.109-404

Wynagrodzenie powoda liczone jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy wynosiło 5.661,70 zł.

dowód:

zaświadczenie z dnia 06.02.2013 r.-k.53.

Sąd zważył , co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Przechodząc do oceny zasadności żądań zgłoszonych przez powoda, w pierwszej kolejności należy wskazać, iż J. F. wyczerpał tryb reklamacyjny, do którego obligował go przepis art.97 § 2¹ k.p. i wystąpił w terminie 7 dni od otrzymania świadectwa pracy (w dniu 05.12.2012 r.) z wnioskiem do pracodawcy o jego sprostowanie. Nieuwzględnienie tego wniosku przez stronę pozwaną (...) w upadłości układowej z siedzibą w W. Zakład – Kopalnia w P. stworzyło powodowi możliwość do wystąpienia na drogę sądową z pozwem o sprostowanie świadectwa pracy w określonym przez ustawodawcę siedmiodniowym terminie, którego powód bez wątpienia dochował. Pismo z dnia 13 grudnia 2012 roku, w którym strona pozwana poinformowała powoda, iż nie uwzględnia jego wniosku o sprostowanie świadectwa pracy, doręczono powodowi pocztą. I chociaż w aktach osobowych powoda brak jest dowodu doręczenia powodowi tego pisma, to bez wątpienia przy uwzględnieniu, że mogło ono dotrzeć do powoda najwcześniej w dniu 14 grudnia 2012 r., jego pozew złożony w dniu 21 grudnia 2012 roku został wniesiony w terminie.

Zgodnie z przepisem art.97§2 k.p. w świadectwie pracy należy podać informacje dotyczące okresu i rodzaju wykonywanej pracy, zajmowanych stanowisk, trybu rozwiązania albo okoliczności wygaśnięcia stosunku pracy, a także inne informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracowniczych i **uprawnień z ubezpieczenia społecznego**.

Zatem w niniejszej sprawie o sprostowanie świadectwa, Sąd był zobligowany do prowadzenia postępowania w przedmiocie ustalenia, czy faktycznie praca wykonywana przez powoda odbywała się w warunkach szczególnych, albowiem świadectwo pracy powinno oddawać stan faktyczny i bez znaczenia w tym przypadku jest kwestia istnienia po stronie powoda interesu prawnego, który musiałby występować jako jedna z zasadniczych przesłanek przy samodzielnym powództwie o ustalenie w oparciu o przepis art. 189 k.p.c. (np. czy praca u strony pozwanej odbywała się w warunkach szczególnych) oraz możliwości ustalenia tej okoliczności w innym postępowaniu.

Przechodząc do istoty sprawy, wyraźnego podkreślenia wymaga, iż podczas zatrudnienia powoda u strony pozwanej obowiązywały dwie regulacje prawne dotyczące kwestii pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Pierwszą z nich było Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Z dnia 18.02.1983 r). Zgodnie z § 2 ust.1 rozporządzenia za pracę w szczególnych warunkach należało uznać pracę wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Zgodnie z wykazem A stanowiącym załącznik do przywołanego rozporządzenia w górnictwie za pracę w szczególnych warunkach należało przyjąć pracę polegającą na wydobywaniu, obróbce i przeróbce surowców skalnych (Dział I punkt 3).

Bez wątpienia powód zatrudniony u strony pozwanej na pełny etat na stanowisku operatora koparki, do którego podstawowych i stałych obowiązków należało wykonywanie prac związanych z urabianiem surowców skalnych i

ładowaniem urobku na środki transportu oraz lokowanie urobku na zwałowiskach stałych lub tymczasowych, spełnił wszystkie wymagane pod rządami przywołanego rozporządzenia warunki do przyjęcia, iż wykonywał swoją pracę w warunkach szczególnych, w tym dotyczące stałego wykonywania tych obowiązków (objętych Wykazem A dział I punkt 3) i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dlatego też, w omawianym zakresie powództwo J. F. należało uwzględnić i sprostować świadectwo pracy wydane mu przez stronę pozwaną, w ten sposób, że w punkcie 4 podpunkt h wpisać, iż w okresie od dnia 20 października 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Z dniem 01 stycznia 2009 roku weszła bowiem w życie ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. Z dnia 31.12.2008 r.), odmiennie regulująca omawiane kwestie.

Zgodnie z art. 3 ust.1 przywołanej ustawy prace w szczególnych warunkach to **prace związane z czynnikami ryzyka**, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenia zdrowia, wykonywane **w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi**, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Prace w szczególnych warunkach determinowane siłami natury, zgodnie z art.3 ust.2pkt 1 u.e.p. to prace: pod ziemią, na wodzie, pod wodą, w powietrzu. Prace w szczególnych warunkach determinowane procesami technologicznymi (art.3 ust.2 pkt 2 u.e.p.) to prace: w warunkach gorącego mikroklimatu, w warunkach zimnego mikroklimatu, bardzo ciężkie prace fizyczne powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn – powyżej 8.400 kJ, a u kobiet- powyżej 4.600 kJ, prace w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego, ciężkie prace fizyczne związane z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmiennej pozycji ciała z dodatkowymi warunkami.

Wykaz prac w szczególnych warunkach, który został określony w załączniku nr 1 do ustawy zgodnie z przyjętym orzecznictwem ma charakter zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza ,że cechy pracy w szczególnych warunkach nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem (wyrok SN z dnia 13.03.2012 r. II UK 164/11).

Przyjęcie zatem, iż dana praca jest pracą w szczególnych warunkach wymaga ustalenia, iż spełnione są łącznie dwa warunki. Po pierwsze wykonywana praca musi być ujęta w zamkniętym wykazie prac w szczególnych warunkach (załącznik nr 1 do ustawy), po drugie musi być to praca, której wykonywanie determinowane jest określonymi w ustawie czynnikami ryzyka, czy to siłami natury, czy procesami technologicznymi. A nadto musi być to praca wykonywana w pełnym wymiarze czasu.

O ile prace wykonywane przez powoda na stanowisku operatora koparki przy ustalonym zakresie obowiązków można zakwalifikować jako prace udostępniające lub eksploatacyjne związane z urabianiem minerałów skalnych (pkt 2 wykazu prac w szczególnych warunkach – Załącznik nr 1), o tyle nie sposób przyjąć, iż wykonywane przez powoda czynności były determinowane czynnikami ryzyka określonymi w omawianej ustawie, czy to siłami natury , czy to procesami technologicznymi. Dlatego też, Sąd nie mógł uwzględnić żądania powoda o sprostowanie świadectwa pracy za okres od 01 stycznia 2009 roku do końca zatrudnienia u strony pozwanej, tj. 30 listopada 2012 roku.

Fakt występowania bowiem w środowisku pracy u strony pozwanej szkodliwych warunków, tj. zapylenia pyłem szkodliwym dla zdrowia, hałasu i wibracji nie przesądza o automatycznym przyjęciu, iż praca wykonywana jest w warunkach szczególnych. W przypadku warunków szkodliwych odrębne przepisy określają bowiem dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia, które w ciągu 8 godzinowego dobowego i przeciętnego tygodniowego wymiaru czasu pracy nie powinny powodować ujemnych zmian w stanie zdrowia pracownika, za których przekroczenie pracodawca odpowiada zgodnie z obowiązującym prawem.

Rozważając przedstawione okoliczności, Sąd orzekł jak w punktach I i II wyroku, przy czym powództwo o zapłatę odszkodowania za wydanie niewłaściwego świadectwa pracy w oparciu o przepis art. 99 k.p. zostało oddalone, albowiem -jak słusznie zarzucił pełnomocnik strony pozwanej- powód w żaden sposób nie wykazał, ani samej szkody, ani związku pomiędzy nie wpisaniem w świadectwie pracy wykonywania pracy w warunkach szczególnych w okresie od dnia 20.10.2008 r. do 31.12.2008 r., a ewentualną szkodą, ani też nie wykazał wysokości szkody. Ponadto, poza krótkim – wymienionym powyżej okresem- świadectwo odpowiada prawdzie i żądanie w tym zakresie odszkodowania co do zasady nie jest słuszne.

W myśl natomiast przepisu art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, a zatem decydujące znaczenie na obowiązek zwrotu kosztów procesu ma wynik procesu. Przy czym dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi ona winę za prowadzenie procesu. Sam fakt, że sprawę przegrała, choćby nawet tylko formalnie, kwalifikuje ją, jako stronę przegrywającą, obowiązującą do zwrotu kosztów przeciwnikowi. Z kolei zgodnie z przepisami art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W świetle wskazanego przepisu do kosztów procesu poniesionych przez stronę pozwaną należało zaliczyć (liczonych według norm przypisanych): wynagrodzenie radcy prawnego w łącznej kwocie 1.877 zł (60 zł plus 1.800 zł) tytułem zastępstwa procesowego oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Zgodnie jednakże z treścią art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przyjmuje się przy tym powszechnie, że zastosowanie opisanej normy prawnej powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. I tak do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą okoliczności zarówno związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zalicza się np. charakter żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, do drugich - sytuację majątkową i życiową stron, z zastrzeżeniem, że nie jest wystarczające powołanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeżeli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych. Przy czym okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. np.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2012 rok, V CZ 43/12, Lex nr 1243106; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 roku, II CZ 223/73, niepublikowane; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 1966 roku, II PZ 62/66, niepublikowane; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 08 stycznia 2013 roku, I ACa 697/12, Lex nr 1281107; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 października 2012 roku, III APa 21/12, Lex nr 1236146; T. Erciński, Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze, tom 1, Warszawa 2002, s. 268). Ustawodawca zatem przyznaje sądowi pewną swobodę w zasądzeniu kosztów procesu, gdy stosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sporu (art. 98 k.p.c.) sprzeciwiają się względy słuszności, co właśnie wyraża się stwierdzeniem, że w przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów (art. 102 k.p.c.).

Mimo „przegrania” sprawy przez powoda w przeważającej części, Sąd postanowił nie obciążać go kosztami procesu poniesionymi przez stronę pozwaną - ze względu właśnie na zw. zasadę słuszności, wynikającą z przepisu art. 102 k.p.c. Jak wskazano powyżej jedną z przesłanek zastosowania wskazanego przepisu jest charakter zgłoszonego żądania i przekonanie strony o zasadności roszczenia. Przy czym w orzecznictwie podkreśla się w tym zakresie zwłaszcza pracowniczy charakter spraw. I właśnie taki wypadek miał miejsce w niniejszej sprawie, albowiem powód - pracownik w niniejszej sprawie dochodził roszczeń ze stosunku pracy, przy czym był on subiektywnie przekonany o zasadności swoich żądań. W sprawie działał samodzielnie, bez fachowego pełnomocnika. Przekonanie o słuszności jego żądań wynikało chociażby z faktu, iż u poprzedniego pracodawcy, gdzie pracował na takim samym stanowisku i zbliżonych warunkach, jego praca została uznana za pracę w warunkach szczególnych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd postanowił jak w punkcie IV wyroku.

Wedle treści przepisu art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j. t. Dz. U. z 2010r. Nr 90 poz. 594 ze zm.), kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, Sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Przy czym ze względu na okoliczność, iż strona pozwana przegrała w niniejszej sprawie w niewielkim zakresie, Sąd na mocy art.102 k.p.c. odstąpił od obciążenia jej opłatą sądową, od której powód jako pracownik był zwolniony.